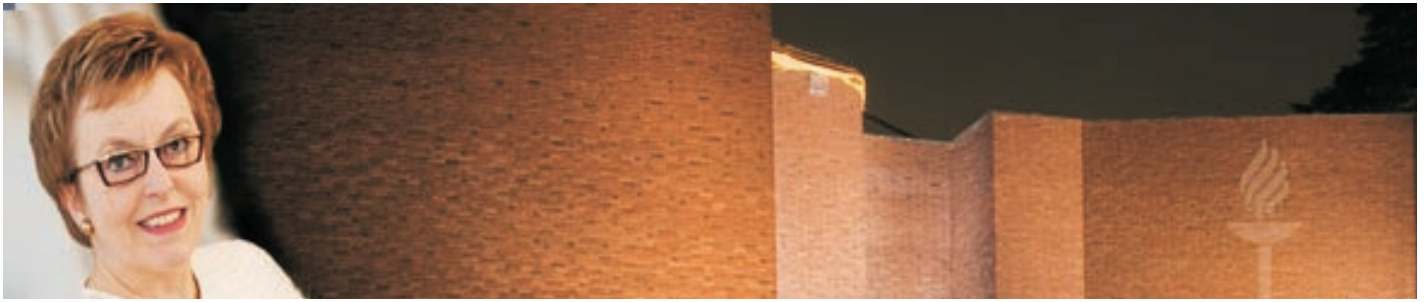

Vuosikertomus 2006
Yhteistyön vuosi

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Rehtorin katsaus

Rakenteellinen kehittäminen jatkuu

Yliopistojen toimintaympäristössä tapahtui merkittäviä muutoksia. Hallitsevin teema oli rakenteellinen kehittäminen. Sen toteuttaminen kytkettiin Jyväskylän yliopistossa profiloitumiseen, laadun parantamiseen, voimavarojen keskittämiseen sekä tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseen.

Tärkeimpinä keinoina käytettiin sisäistä uudelleenorganisointia, resurssien kohdentamista uudelleen sekä yhteistyötä sektoritutkimuslaitosten, yritysten ja alueellisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Tietohallinto organisoitiin kokonaan uudelleen. Osana tuottavuusohjelmaa päätettiin lakkauttaa toimintaterapian koulutus.

Yliopiston hallitus hyväksyi profiloinnin, jossa määritellään yliopiston painoalat sekä tutkimukselliset, koulutukselliset ja teknologiset vahvuudet samoin kuin monitieteiset osaamiskeskittymät. Profilointi ohjaa strategista suunnittelua ja päätöksentekoa sekä resurssien suuntaamista entistä jäntevämmin.

Yliopisto toteutti ensimmäistä kertaa koko tutkimustoimintansa kansainvälisen arvioinnin ja osallistui OECD:n tekemään korkeakoulujen aluevaikuttamisen arviointihankkeeseen. Tutkimuksen arvioinnin pohjalta laadittiin tutkimusstrategia ja kohdennettiin voimavaroja erityisesti tutkijatohtoreiden palkkaamiseen. Yliopiston hyvä menestymisen Suomen Akatemian huippuyksikköohjelmassa vahvistaa sen asemaa merkittävänä tiedeyliopistona.

Opetusministeriö palkitsi Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun aluestrategian maan parhaana. OECD:n arviointituloksia hyödyntäen luotiin uusia alueellisen yhteistyön muotoja sekä perustettiin Keski-Suomen korkea-

koulufoorumi. Merkittävä avaus oli teknologia-liiketoiminnan koulutuksen käynnistäminen opetusministeriön, yliopiston ja alueellisten yhteistyökumppaneiden voimavaroin.

Kansainvälistyvän toimintaympäristön muutoksiin yliopisto vastasi uusilla avauksilla. Ensimmäisenä Suomessa siirryttiin täyttämään professorit pääsääntöisesti kansainvälisen haun kautta. Vieraskielisten maisteriohjelmien määrä nousi maan suurimmaksi. Tavoitteissa laajentaa kansainvälisiä yhteistyösuhteita erityisesti Aasian parhaimpiin tutkimusyliopistoihin sekä kansainvälisen kehitysyhteistyön lisäämiseksi Balkanille ja Afrikkaan onnistuttiin hyvin.

Yliopiston tuloksellisuus jatkui hyvänä ja vakaana kautta koulutus- ja tieteenalojen. Useimmat tavoitteet saavutettiin kiitettävästi. Yliopisto ylitti jälleen huomattavasti maisteritutkintotavoitteensa ja oli viidettä vuotta peräkkäin Suomen toiseksi suurin maisterikouluttaja. Yliopistossa jatkettiin ponnisteluja saavuttaa tohtoritutkintotavoite, vaikka jo nykyistä, ilman lääketieteen ja tekniikan aloja tuotettua tohtoreiden määrää voidaan pitää varsin hyvänä tuloksena.

Yliopiston talous kehittyi suotuisasti hyvän tuloksellisuuden ansiosta. Henkisiä voimavaroja koskevat indeksit pysyivät rohkaisevina, vaikka yliopiston nopea kehittyminen, kiristynyt kilpailu ja toimintaympäristön raju muuttuminen vaativat henkilökunnalta sopeutumista ja osaamisen kehittämistä. Opiskelijoiden keskuudessa yliopisto säilyi yhtenä maan tavoitelluimmista.

Aino Sallinen
Rehtori

Kumppanin puheenvuoro

Yliopisto on osaavan Jyväskylän eturivin toimija

Jyväskylän kaupungin perustamisesta on vuonna 2007 tullut kuluneeksi 170 vuotta. Jyväskylästä on näiden vuosien aikana kasvanut yksi Suomen vankimmista ja vetovoimaisimmista kasvukeskuksista. Jyväskylällä on myönteinen historia takanaan, mutta myös kaupungin tulevaisuus näyttää monin eri kriteerein arvioiden hyvin suotuisalta.

Jyväskylän yliopistolla on ollut koko kaupungin olemassaolon ajan suuri merkitys. Vuonna 1863 Jyväskylään perustettiin maamme ensimmäinen suomenkielinen kansakoulun opettajaseminaari. Koulutus ja osaaminen ovat Jyväskylän kivijalkoja. Yliopisto edeltäjinään on alueemme eturivin toimija, jolla on ollut voimakas sivistyksellinen vaikutus koko Suomeen jo opettajaseminaarin perustamisesta alkaen. Tänä päivänä yliopisto on monitieteinen ja moderni, kansainvälinen ja laajasti arvostettu. Huippututkimusyksiköiden suuri määrä on eräs arvioinnin oivallinen mittari.

Yliopistolla on vahva rooli kasvukeskusten ja veturikaupunkiseutujen kehityksen edistämisessä. Koko kasvavan Jyväskylän ja myös maakunnan menestys on monin eri tavoin kytköksissä yliopistoon. Tutkimus-, opetus-, kehitys- ja yritystoiminnan entistään voimakkaampi tuloksellisuus on tulevaisuuden avainsana. Agora, Viveca ja myös Gerocenter ovat tästä yhteistyöstä hyviä esimerkkejä.

Suomen Kuntaliitto ja suuret kaupunkiseudut, Jyväskylä mukaan lukien, ovat tähdentäneet maan kehitystä vetävien alueiden huomioon ottamista uuden hallituksen ohjelmassa. Maamme yhdeksällä suurella kaupunkiseudulla asuu yli puolet väestöstä ja niissä tuotetaan yli 60 % bruttokansantuotteesta, ja niiden osuus innovaatiotoiminnasta on vielä tätäkin suurempi. Nämä seudut ovat avainasemassa koko kansantaloutemme kehityksen, työllisyyden ja uuden osaamisen kannalta. Keskeisiä haasteita tulevat olemaan seutujen kansainvälisen kilpailukykyyn kehittäminen, koulutukseen ja osaamiseen sekä asuntotuotantoon ja liikenteen infraan panostaminen. Haasteena kiristävässä kansainvälisessä

kilpailussa on oman seutumme vetovoima yritysten ja investointien sijoittumiselle sekä houkuttelevuus asuin- ja elinympäristönä.

Jyväskylän imago ja kehityskuva on positiivinen. Tilastokeskuksen arvion mukaan Jyväskylä sijoittuu työvoiman kysynnän osalta maassamme kolmanneksi tällä vuosikymmenellä. Työpaikkakehityksemme puolestaan on ollut suurista kaupungeista nopeinta. Viime vuonna uusia työpaikkoja perustettiin Jyväskylään enemmän kuin yhtenäkkään vuonna edellisen kymmenen vuoden aikana.

Jyväskylä on koulutuskaupunki, Suomen Ateena. Sivistyskaupunkimme vetovoiman kannalta aivan olennainen asia on huippuunsa hyvän yliopistomme menestyminen myös jatkossa. Toisen asteen koulutus tulee vielä saada yritysten ja koulutettavien tarpeiden mukaisesti järjestettyä. Maamme koulutuspolitiikkaa ollaan uudistamassa ja suuret rakenteelliset uudistamisen prosessit ovat jo ovella.

Nuorekas, monipuolisia harrastusmahdollisuuksia sisältävä Jyväskylä houkuttelee myös opiskelijoita, jotka tuovat vireyttä ja uusia näkökulmia. Päivittäinen rinnakkaiselo ja luonteva yhteistyö muun muassa eri kehityshankkeissa yliopiston tutkijoiden, opettajien, muun henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa on Jyväskylän valttikortti. Uskon, että täältä muuttavien opiskelijoiden mielissä ja sydämissä on aina ”pieni pala Jyväskylää”.

Yliopistot ovat – kuten kunnatkin – suurten muutosten keskellä. Jyväskylän yliopisto on osoittanut muuntautumisen ja kilpailukykyä haastavissakin tilanteissa. Olen tyytyväinen voidessani jatkaa 1970-luvulla alkanutta tiivistä vuorovaikutusta yliopiston kanssa; nyt hallituksen jäsenenä, aiemmin opiskelijana ja työntekijänä. Ylpeydellä voin todeta, että Jyväskylän yliopisto on siten myös minun yliopistoni. Menestystä Jyväskylän yliopistolle edelleenkin!

Markku Andersson
Kaupunginjohtaja

Peruskoulutus

Tutkintotavoite ylittyi jälleen selvästi

Yliopisto ylitti maisteritutkintotavoitteensa, 1285 tutkintoa, selvästi. Vuonna 2006 valmistui 416 kandidaattia ja 1 345 maisteria.

Yliopisto on toteuttanut kaksipuolaisen tutkintorakenteen toimeenpanon ja opintojen mitoituksen uudistuksen. Peruskoulutuksen painopiste siirtyy kandidaattikoulutuksesta maisterikoulutukseen. Entistä useampia oppiaineita keskitetään joko maisteri- tai tohtoritasolle, ja pieniä opintosuorituskertymiä saaneiden oppiaineiden asema arvioidaan osana yliopiston tuottavuusohjelman toteutusta.

Kaikki tutkinto-opiskelunsa aloittaneet opiskelijat ovat laatineet henkilökohtaiset opintosuunnitelmat. Suunnitelmien tueksi valmistui verkossa toimiva eHOPS-sovellus. Yliopisto siirtää passiivirekisteriin ne opiskelijat, joiden viimeisestä yliopistoon ilmoittautumisesta on kulunut yli kolme lukuvuotta.

Verkko-opetuksen kasvu on jatkunut voimakkaana. Kaikkiaan eri verkko-opiskeluympäristöissä on ollut vuoden 2006 aikana noin 11 000 aktiivikäyttäjää. Kuvan ja äänen käyttö on kasvanut nopeasti. Sekä suorat lähetykset että videoaineisto julkaistaan virtuaaliyliopistohankkeessa kehitetyssä Moniviestimessä, jossa oli vierailijoita vuoden aikana lähes 90 000.

Yliopisto oli mukana kahdeksassatoista Suomen virtuaaliyliopiston verkostohankkeessa, joista Jyväskylän yliopisto koordinoi uutta vesialan hanketta. Syksyllä yliopiston hallitus perusti tietohallintokeskuksen, jonka yhteyteen virtuaaliyliopiston tukitiimi siirtyi kokonaisuudessaan. Tämä oli merkittävä päätös virtuaaliyliopistotoiminnan jatkuvuuden kannalta.

Opettajanopintoja suorittaneiden määrät kasvussa

Vuonna 2006 peruskoulutukseen otettiin 1 944 opiskelijaa. Tavoitteeksi asetettu 1 850 uutta opiskelijaa ylitettiin. Peruskoulutukseen saatiin 11 391 hakemusta, eli aloituspaikkaa kohden 7,1 hakemusta. Yliopistoon hyväksyttiin hakeneista 16 %. Yliopisto säilytti asemansa Suomen suosituimpien yliopistojen joukossa. Tavoitetta, jonka mukaan vähintään 50 %

uusista opiskelijoista on saman vuoden ylioppilaita, ei saavutettu.

Valintoja on kehitetty ja opintoihin sijoittumista nopeutettu valintayksiköiden määrää vähentämällä, valintamenettelyjä keventämällä, valintaa ja koulutusta koskevaa tiedotusta parantamalla ja valintayhteistyötä kehittämällä. Avoimen yliopiston väylän kautta valittaville opiskelijoille määriteltiin tiedekunta- ja koulutusalaakohtaiset tavoitteet.

Yliopistoon opiskelemaan hakeutuvat edustavat kaikkia Suomen maakuntia. Opintonsa aloittaneiden keski-ikä on edelleen varsin korkea, 22,3 vuotta. Perustutkintoa opiskelevia oli kertomusvuonna 12 463, tohtoriopiskelijoita 1 823 ja tutkintoaan täydentäviä opiskelijoita 994. Yliopisto on vakiinnuttanut tavoitellun kokonsa. Erillisiä erityisopettajan, opinto-ohjaajan ja opettajan pedagogisia opintoja suorittaneiden määrät ovat kasvaneet huomattavasti opettajankoulutuksen laajennushankkeiden myötä.

Viidessä vuodessa valmistuneiden osuus tutkinnon suorittaneista on vähentynyt. Keskeisimpänä syynä on opiskelijoiden heikentynyt opintososiaalinen asema. Opiskelijat joutuvat enenevästi rahoittamaan opintojaan käymällä töissä. Tutkintojen suorittamisen keskimääräinen aika oli 5,4 vuotta, mikä oli hieman edellistä vuotta enemmän.

Uusia kansainvälisiä kumppaneita

Yliopiston ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden ja laadunvarmistuksen läpäisseiden vieraskielisten koulutusohjelmien määrät ovat nousseet. Yliopisto laajensi ulkomaisten yhteistyöyliopistojensa verkostoa solmimalla 11 uutta koko yliopistoa koskevaa sopimusta. Sopimukset vahvistivat erityisesti yliopiston Afrikkaan, Balkanille ja Pohjois-Amerikkaan suuntautuvaa koulutusyhteistyötä sekä avasivat viralliset yhteydet Intiaan. Yliopiston kahdenvälisten yliopistotasosten sopimusten määrä nousi 46:een.

Yliopisto käynnisti syksyllä 2006 kolme uutta englanninkielistä maisteriohjelmia aloilla, jotka kuu-

luvut yliopiston vahvuuksiin: Educational Leadership, Mobile Technology and Business sekä Sport and Exercise Psychology. Uusien ohjelmien myötä yliopiston englanninkielisten maisteriohjelmien määrä nousi viiteentoista. Ohjelmista kaksitoista on mukana opetusministeriön asetuksessa. Määrä on Suomen yliopistojen korkein. Kandidaattitasoista vieraskielistä opetusta tarjottiin 11 ohjelmassa.

Matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan koordinoima luonnontieteiden ja informaatioteknologian Jyväskylä Summer School elokuussa 2006 järjestettiin jo 16. kerran ja kursseille osallistui 332 opiskelijaa 44 maasta. Kansainvälisten palvelujen koordinoima International Summer School in Human Sciences järjestettiin touko-kesäkuussa kolmannen kerran. Kursseille osallistui 84 opiskelijaa 19 maasta.

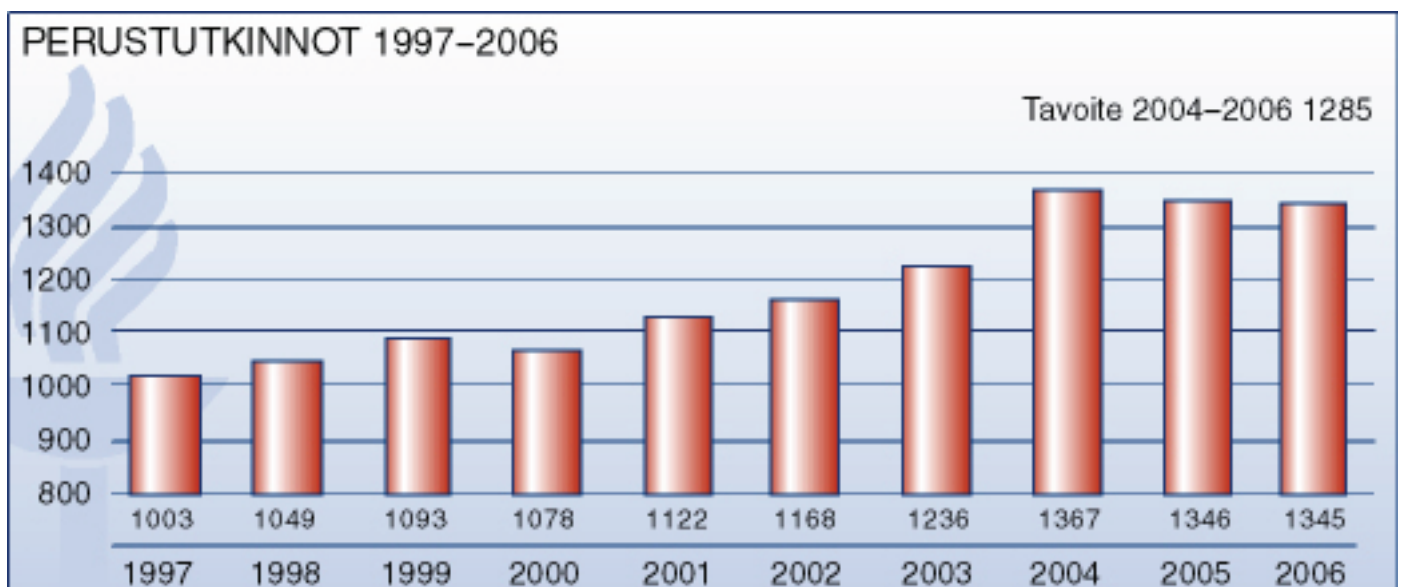
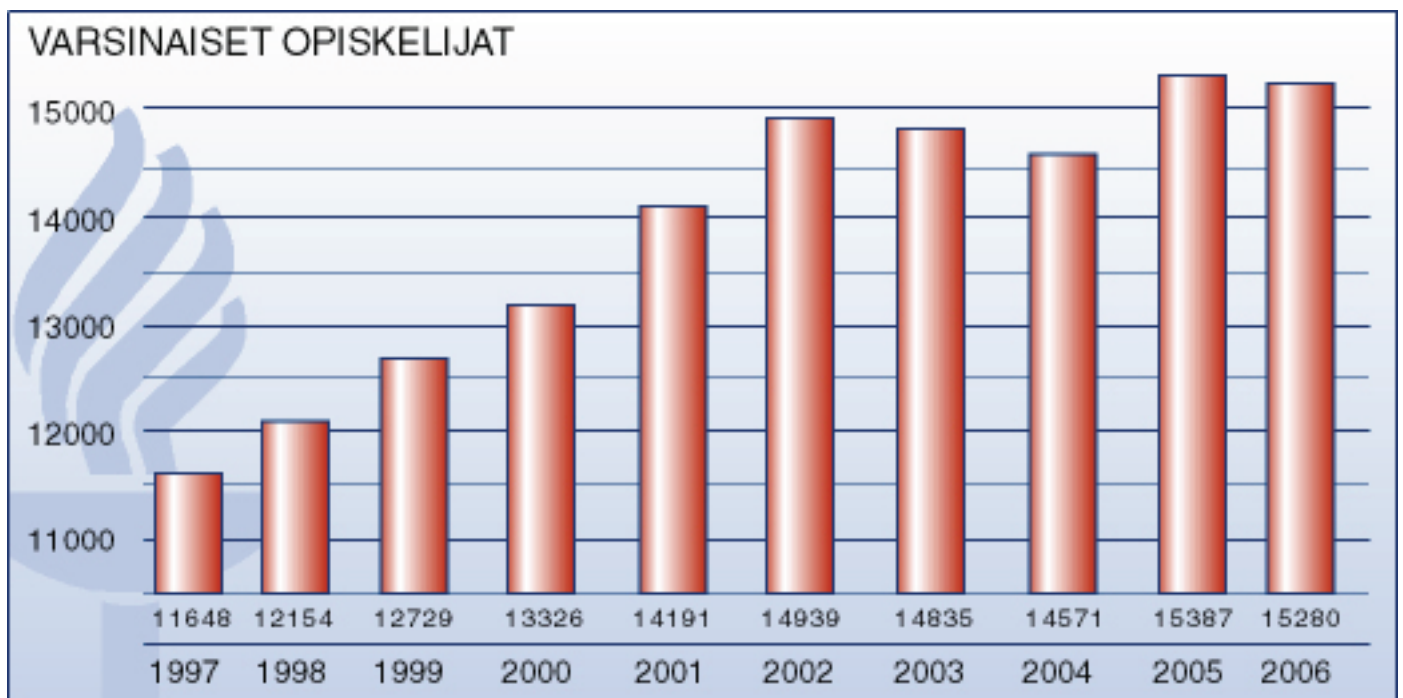
Yliopistossa oli kirjoilla lukuvuonna 2005 – 2006 yhteensä 767 ulkomaista opiskelijaa, joista perustut-

kintovaiheen opiskelijoita oli 291 ja jatko-opiskelijoita 120. Perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrä on kasvanut englanninkielisten maisteriohjelmien myötä kolmessa vuodessa 38 prosenttia. Ulkomaisten jatko-opiskelijoiden määrä on samassa ajassa kasvanut 84:stä opiskelijasta 118:aan eli 40 prosenttia.

Ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita oli eniten Venäjältä, Kiinasta ja Virossa. Vaihto-opiskelijoita tuli eniten Saksasta, Ranskasta ja Espanjasta.

Korkealaatuisen koulutuksen yksiköt vuosina 2004 – 2006 Jyväskylän yliopistossa olivat:

- Chydenius-instituutti – Kokkolan yliopistokeskus, luokanopettajien aikuiskoulutus
- Fysiikan laitos
- Psykonet-yliopistoverkosto (Turun yliopiston koordinoimana)

Tohtorikoulutus

Laatujärjestelmä tohtorikoulutukselle

Yliopiston tiede-neuvosto laati tohtorikoulutukselle laatujärjestelmän. Tohtorikoulutettavien valinnassa noudatetaan yliopiston hallituksen hyväksymiä yleisiä valintaperusteita. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, että koulutettavat valitaan laitosten tutkimusstrategiassa määritellyille painopistealueille ja että valituille tohtorikoulutettaville taataan riittävä ja asiantunteva ohjaus. Tiedekuntarajat ylittävää koulutusta järjestetään kaikille tohtorikoulutettaville.

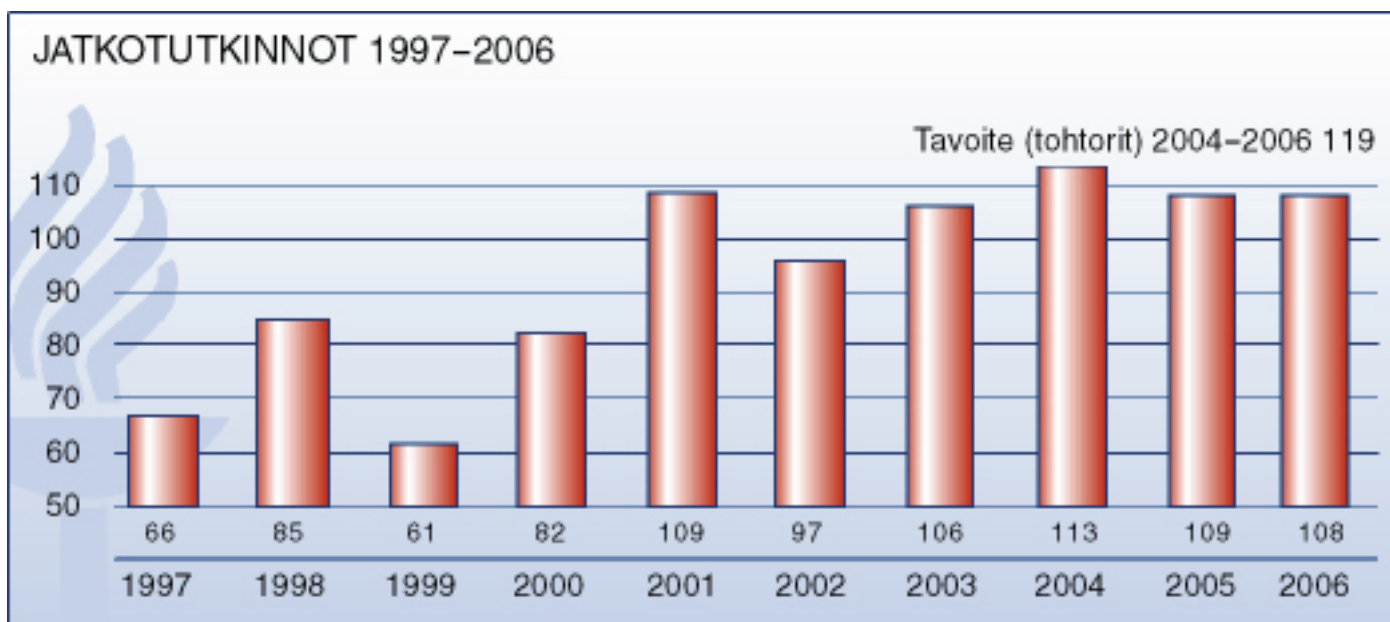
Vuonna 2006 perustettu Ihmistieteiden metodikeskus tukee tiedekuntien tohtorikoulutusta. Opiskelijoiden integroitumista tutkimusryhmiin on vahvistettu, samoin kuin opiskelijoiden taitoja tutkimustulostensa tunnetuksi tekemiseen. Tohtorikoulutusohjelmiin on sisällytetty myös työelämävalmiuksia edistävää koulutusta. Yritysten osallistumisesta tohtorikoulutukseen on pyritty lisäämään.

Tohtorikoulutusohjelmiin valituille, päätoimisesti väitöskirjatyötä tekeville pyritään takaamaan mahdollisimman pitkäkestoinen rahoitus. Rahoitusjärjestelmään kuuluvat yliopiston omat tohtorikoulutusmäärärahat, valtakunnallinen tutkijakoulu-

rahoitus sekä elinkeinoelämän kanssa kehitettävät rahoitusmallit. Yliopisto on kohdistanut tutkimuksen vahvuusalueille määrärahoja tutkijatohtoreiden palkkaamiseksi. Tutkijatohtoreiden määräämääräiset virkasuhteet on laitettu kansainväliseen hakuun.

Yliopisto ei saavuttanut 119 tohtorintutkinnon tavoitettaan. Tutkintoja valmistui 108. Merkittävimmän tavoitteesta jäi luonnontieteellinen ala. Tohtoripöskelijoita oli 1 823, joista 120 oli ulkomaisia.

Yliopisto koordinoi kahdeksaa tutkijakoulua ja oli mukana 40 valtakunnallisessa tutkijakoulussa. Opetusministeriön rahoittamia tutkijakoulupaikkoja oli vuonna 2006 84,5. Rehtori osoitti tutkijakouluille 28 lisäpaikkaa ja sen lisäksi osoitti avoimen haun perusteella rahoitusta yhteensä 37 tohtorikoulutettavalle. Tohtorikoulutukseen osoitettiin yliopiston rahoitusta 1,6 miljoonaa euroa. Yliopiston omia tohtorikouluja on kehitetty kasvatustieteissä, humanistissa tieteissä ja taloustieteissä. Luonnontieteissä kaikki tohtorikoulutettavat integroidaan rahoituslähteestä riippumatta tohtorikoulutettavan koulutusosalalla toimivaan tutkijakouluun.

Aikuiskoulutus

Aikuiskoulutuksen laatustatus sai jatkoa

Yliopisto uudisti aikuiskoulutuksen strategian elinikäisen oppimisen strategiaksi. Vuosien 2004-2006 laatustatus sai jatkoa, kun opetusministeriö nimesi Jyväskylän yliopiston korkealaatuisen aikuiskoulutuksen laatuyliopistoksi myös vuosiksi 2007-2009. Aikuiskoulutusta tarjoavat Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto, täydennyskoulutuskeskus ja Chydenius-instituutti – Kokkolan yliopistokeskus.

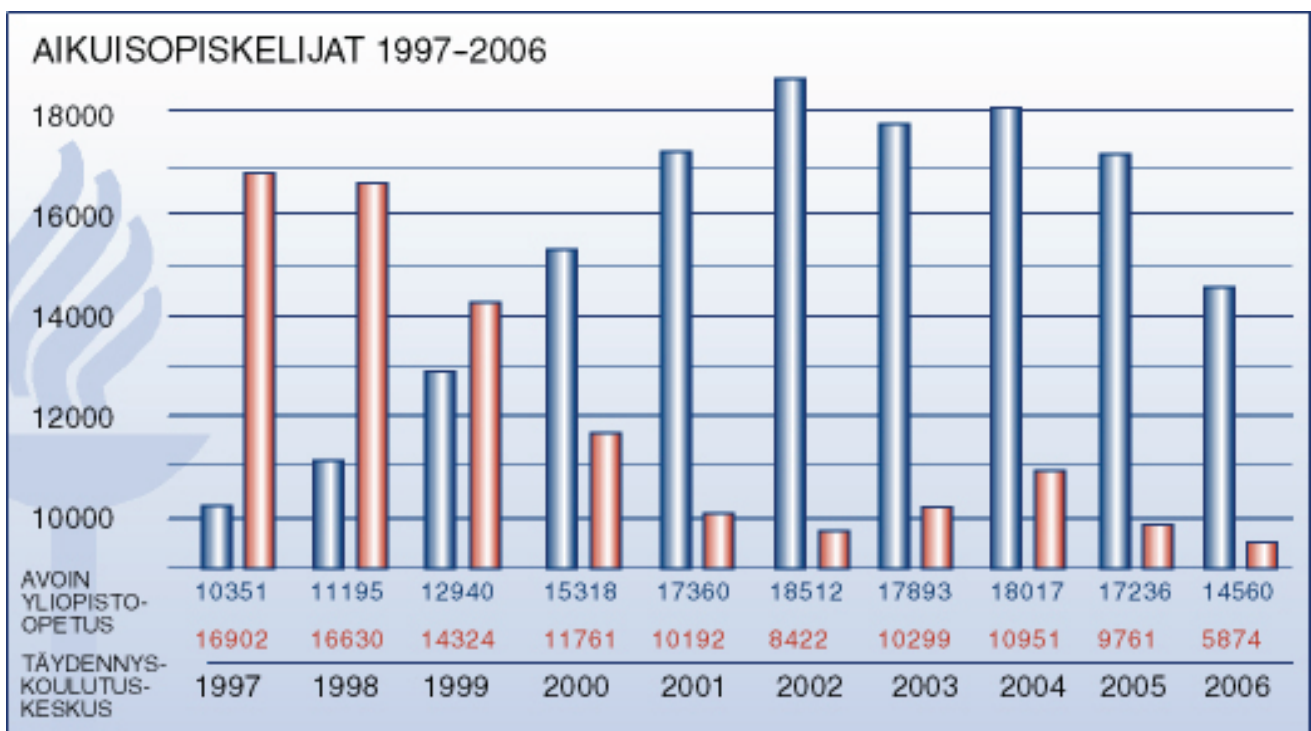
Yliopisto ei saavuttanut sille asetettua avoimen yliopiston opiskelijapaikkatavoitetta. Avoimeen yliopisto-opetukseen osallistujien määrä on laskenut viime vuosina koko maassa, mikä näkyy myös Jyväskylän yliopistossa. Tästä huolimatta Jyväskylän avoin yliopisto-opetus oli edelleen valtakunnallisesti varsin suosittua, sillä kaikista avoimien yliopistojen opiskelijoista viidesosa suorittaa opin- tojaan Jyväskylän yliopistoon.

Avoimen väylän kautta yliopistoon päässeiden määrä laski 82:een, mikä jäi kauas 160 opiskelijan tavoitteesta. Yliopistoon valituista uusista opiskelijoista neljäsosa on suorittanut aiemmin yliopisto- opintoja avoimessa yliopistossa. Vuonna 2006

avoimessa yliopistossa suoritettiin yhteensä 103 868 opintopistettä. Avoimen yliopiston tarjonta koostui 65 oppiaineen opinnoista, joista aineopinnot on tarjolla 25 oppiaineessa.

Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskus on valtakunnallisesti merkittävä koulutuksen järjestäjä. Huolimatta koulutusmarkkinoiden kiristymisestä täydennyskoulutuskeskus nosti vuonna 2006 liikevaihtoaan ja paransi tulostaan. Täydennyskoulutuskeskuksessa käynnistettiin yhtiöittämissel- vitys. Tilauskoulutuksen sisällöissä painottuivat organisaatioiden strategioiden, johtamisen, laadun, viestinnän ja vuorovaikutuksen sekä osaamisen kehittämisen teemat.

Chydenius-instituutin – Kokkolan yliopistokeskuk- sen täydennyskoulutustarjonta jakaantui opetus- ja kasvatusalan sekä sosiaali- ja terveysalan koulutuk- siin sekä yrityksille ja muille organisaatioille tarjot- tuun koulutukseen ja kehittämistoimintaan. Toimin- ta painottui pitkiin koulutusohjelmiin ja lyhyisiin ammatillisiin lisäkoulutuksiin.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä kasvoi

Yliopiston henkilöstömäärä nousi 2,5 prosenttia vuodesta 2005. Henkilöstön lukumäärä vuoden 2006 lopussa oli 2 593. Kaikkien henkilöstöryhmien, opetushenkilöstön, tutkimushenkilöstön sekä muun henkilöstön koko kasvoi, eniten tutkimushenkilöstön määrä.

Yliopiston henkilöstöstä oli nimitetty virkaan 49,4 % ja määräaikaiseen virkasuhteeseen 50,6 %. Määräaikaisen henkilökunnan osuuden kasvu johtuu muun muassa useista määräaikaisista maisterikoulutus-hankkeista ja lisääntyneistä budjetin ulkopuolisista tutkimushankkeista.

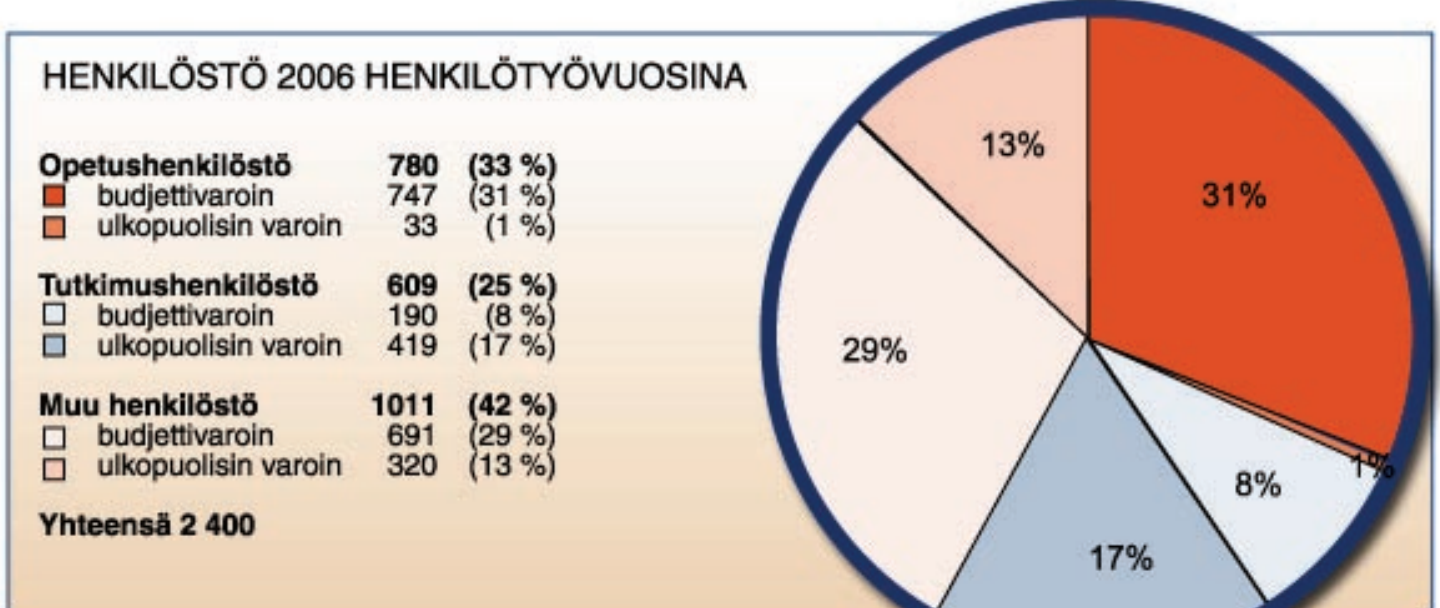
Yliopistoon perustettiin 27 uutta virkaa ja lakkautettiin kolme virkaa. Lisäksi 15 virkaa siirrettiin ns. virkapankkiin, jonka tarkoituksena on seurata opetusministeriön tuottavuusohjelman yliopisto-kohtaisen tavoitteen toteutumista.

Naisten osuus henkilöstöstä on noussut 55,5 prosenttiin, vastaavasti miesten osuus on laskenut 44,5 prosenttiin. Ulkomaalaisten osuus päätoimisesta

henkilöstöstä on kasvanut 4,4 prosenttiin. Yliopistossa työskenteli 113 ulkomaalaista, jotka edustivat 34 eri kansallisuutta. Yliopiston palveluksessa olleiden keski-ikä on 41,6 vuotta.

Yliopiston henkilöstöstrategian päivitystyö valmistui. Hallintoviraston henkilöstöpalveluiden järjestämä koulutus jakautui johtamiseen, yhteisöllisyyteen ja uudistuvaan osaamiseen. Henkilökunnan osaamista vahvistettiin muun muassa pitkäkestoisella projektikoulutuksella sekä kieli- ja viestintätaitoja kehittämällä.

Yliopiston henkilöstön työkykyä ja työuupumusta tarkastellaan vuosittaisissa terveystarkastuksissa. Laitosten työilmapiiriä ja henkilöstön hyvinvointia kartoitetaan laitosten työpaikkakäyntien yhteydessä. Palautteessa kiinnitetään huomiota laitoksen vahvuuksiin ja kehittämiskohteisiin. Henkilöstön työhyvinvointia tuettiin järjestämällä henkilöstölle monipuolista ohjattua liikuntaa ja kulttuuriin liittyvää toimintaa ja tilaisuuksia.

Tutkimus

Vahvuudet koottiin tutkimusstrategiaan

Yliopiston tutkimuksen kokonaisarvioinnin tuloksia on hyödynnetty määrätietoisesti. Arviointiprosessissa käytössä olleita mittareita on kehitetty ja laajennettu.

Tiedekunnat ja ainelaitokset ovat laatineet tutkimusstrategiansa ja valinneet tutkimuksen vahvuusalueet. Yliopisto profiloituu tutkimusstrategiaansa vahvaksi tiedeyliopistoksi, jonka painoalat ovat luonnontieteet, ihmistieteet, liikunta ja terveys sekä opettajankoulutus. Yliopisto tukee arvioinnin perusteella valitsemiensa tutkimuksen vahvuusalueiden kehittymistä Suomen Akatemian tai pohjoismaisiksi tutkimuksen huippuyksiköiksi.

Vuoden 2006 haussa Suomen Akatemia hyväksyi kolme uutta huippututkimusryhmää, jotka aloittavat toimintansa vuonna 2008. Musiikkitieteen alan ryhmä on Jyväskylän koordinoima, muut kaksi Helsingin yliopiston koordinoimia. Lisäksi kiihdytinlaboratorio on EU:n komission rahoittama tutkimusinfrastruktuuri, lapsen kielen kehityksen tutkimusalalla toimii eurooppalainen Marie Curie -huippututkimusryhmä ja nanofysiikan alalla Euroopan tiedesäätiön rahoittama EURYI-tutkimusryhmä.

Yliopiston tutkimustoiminta on edistynyt sekä laadullisesti että määrällisesti suotuisasti. Tutkimusstrategiaassa on määriteltäviä mittarit, joilla tutkimuksen laatua, kansainvälistä vaikuttavuutta ja verkottumista seurataan. Yhtenä tärkeimmistä mittareista on kansainvälisten tieteellisten julkaisujen määrän kehitys. Lähteenä käytetään ISI Web of Science -tietokantaa. Julkaisujen määrä tietokantaan kuuluvissa lehdissä on noussut tasaisesti. Yliopiston omassa tutkimusrekisterissä TUTKAssa on havaittavissa sama kehitys. Erityisesti ulkomailla

julkaistujen referee-julkaisujen määrä on vahvassa nousussa, ja yliopiston suhteellinen osuus kansallisessa vertailussa on myös parantunut.

Laadulla kilpailtu tutkimusrahoitus on pysynyt hyvällä tasolla. Erityisesti Suomen Akatemian ja EU:n tutkimusrahoitus on kasvanut. Tekesin rahoituksen taso on pysynyt vakaana.

Eurooppalaisten partnereiden kanssa aloitettiin seitsemän uutta tutkimuksen puiteohjelmahanketta. Kaikkiaan kuudennen puiteohjelman hankkeita on käynnissä 23. Positiivista on, että hankkeita on kaikilla tieteenaloilla. Yliopisto rakentaa määrätietoisesti yhteistyötä strategiansa mukaisesti erityisesti Intian, Japanin, Yhdysvaltojen ja Kiinan kanssa.

Suomen Akatemian arvioimia tutkimuksen huippuyksiköitä yliopistossa ovat

- Mielen historian huippuyksikkö yhdessä Helsingin yliopiston kanssa (2002 – 2007)
- Geometrinen analyysi ja matemaattinen fysiikka yhdessä Helsingin yliopiston kanssa (2002 – 2007)
- Evoluutiotutkimuksen huippuyksikkö (2006 – 2011)
- Oppimisen ja motivaation huippuyksikkö (2006 – 2011)
- Poliittinen ajattelu ja käsittemuutokset -huippuyksikkö (2006 – 2011)
- Ydin- ja kiihdytinfysiikan huippuyksikkö (2006 – 2011)
- Englannin kielen vaihtelun, kontaktien ja muutoksen huippuyksikkö yhdessä Helsingin yliopiston kanssa (2006 – 2011)
- Virologian huippuyksikkö yhdessä Helsingin yliopiston kanssa (2006 – 2011).

Organisaatio

Kohti esteetöntä arkea

Yliopisto on uudistanut voimakkaasti laitos- ja tiedekuntarakennettaan kohden suurempia yksikökökoja. Rakenteellisen kehittämisen myötä suuri osa henkilöstövoimavaroista on suunnattu uudelleen ja vahvistettu yliopiston tutkimus-, kehitys- ja aluetoimintaa.

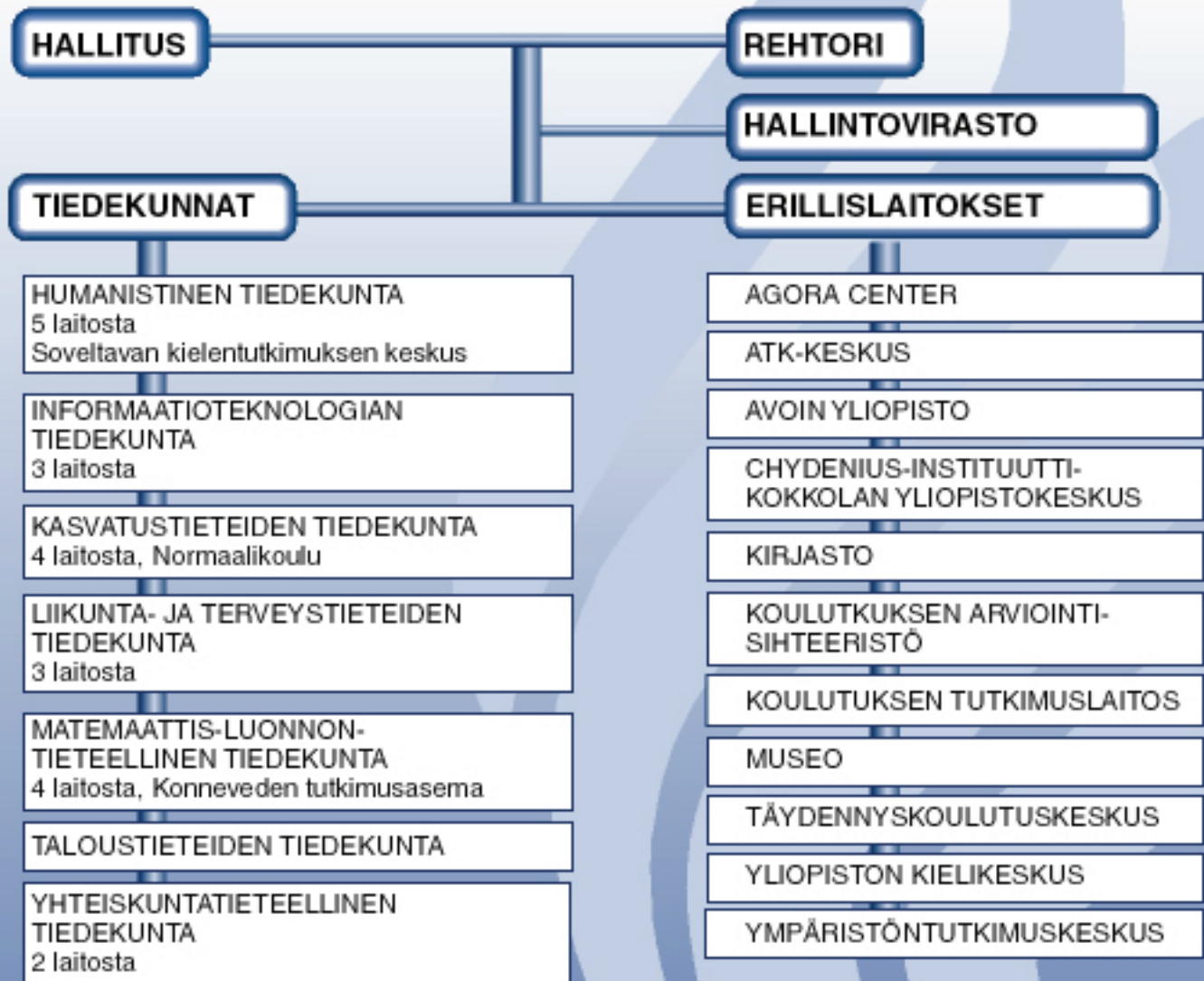
Yliopiston laadunvarmistusjärjestelmän kehittäminen jatkui. Laadunkehittämistyöryhmän koordinoimana kuvattiin yliopiston hallinnolliset prosessit. Yliopiston hallitus hyväksyi Jyväskylän yliopiston laatupolitiikan. Lisäksi yliopisto osallistui yhdessä Tampereen ja Oulun yliopiston kanssa monialaisten yliopistojen yhteiseen laadunkehittämishankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on parantaa yliopiston johtamiskulttuuria, -järjestelmää ja -käytäntöjä.

Opetuksen laatuprojekti OPLAapro päättyi vuoden 2006 lopussa. Projekti tuki yliopisto-opetuksen laadun kehittämistä kunkin opetusta tuottavan yksi-

kön omista lähtökohdista. Chydenius-instituutissa – Kokkolan yliopistokeskuksessa toteutettu laadun pilottihanke määritteli yhteiskunnallisen palvelutehtävän osa-alueet, ydinprosessit ja -tulokset sekä indikaattoreita yhteiskunnallisen palvelutehtävän arvioimiseksi.

Esteettömyyden toteuttamista osana yliopistoyhteisön arkea on edistänyt opetusneuvoston alainen Esteetön yliopisto -hanke. Fyysisen ympäristön esteiden poistamiseksi tiloja on kartoitettu ja kehitetty yhteistyössä eri tahojen kanssa. Opetuksen ja ohjauksen osalta on kartoitettu esteettömyyteen liittyvät henkilöstön koulutustarpeet ja käynnistetty oppimisvaikeuksiin liittyvien tukitoimien kehittäminen. Kaudella 2007 - 2009 Jyväskylän yliopisto toimii valtakunnallisen korkeakoulujen esteettömyyttä edistävän ESOK-hankkeen koordinaattorina Diakonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

ORGANISAATIO

Talous

Talouden kasvu jatkuu

Yliopiston talous on kehittynyt edelleen positiivisesti. Kokonaisrahoitus kasvoi kolme prosenttia edellisestä vuodesta. Eniten on kasvanut toimintamenorahoitus tuloksekkaan toiminnan myötä.

Yliopistolla oli vuonna 2006 käytettävissään opetusministeriön tulossopimuksen mukaista toimintamenorahoitusta yhteensä 119,4 miljoonaa euroa. Tämä oli kuusi prosenttia enemmän kuin vuonna 2005. Edelliseltä vuodelta siirtyneen määrärahan osuus oli 19,8 miljoonaa euroa. Lisäksi käytettävissä oli edellisen vuoden maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan siirtyviä eriä yhteensä 3 miljoonaa euroa. Normaalikoululla oli käytettävissään tulossopimusrahoitusta 9,2 miljoonaa euroa, mikä oli hieman edellistä vuotta enemmän. Yliopiston täydentävän rahoituksen volyyymi on saavuttanut tavoitteen mukaisen 50 miljoonan euron tason.

Yliopiston täydentävään rahoitukseen on vakiintunut kolme päärahoituslähde: liiketaloudellinen maksullinen palvelutoiminta, Suomen Akatemia ja EU-rakennerahastohankkeet. Liiketaloudellisen toiminnan tuotot pienenevät vuonna 2006 edellisestä vuodesta yli 7 prosenttia. Yritysrahoituksen määrä vähentyi yli 10 %.

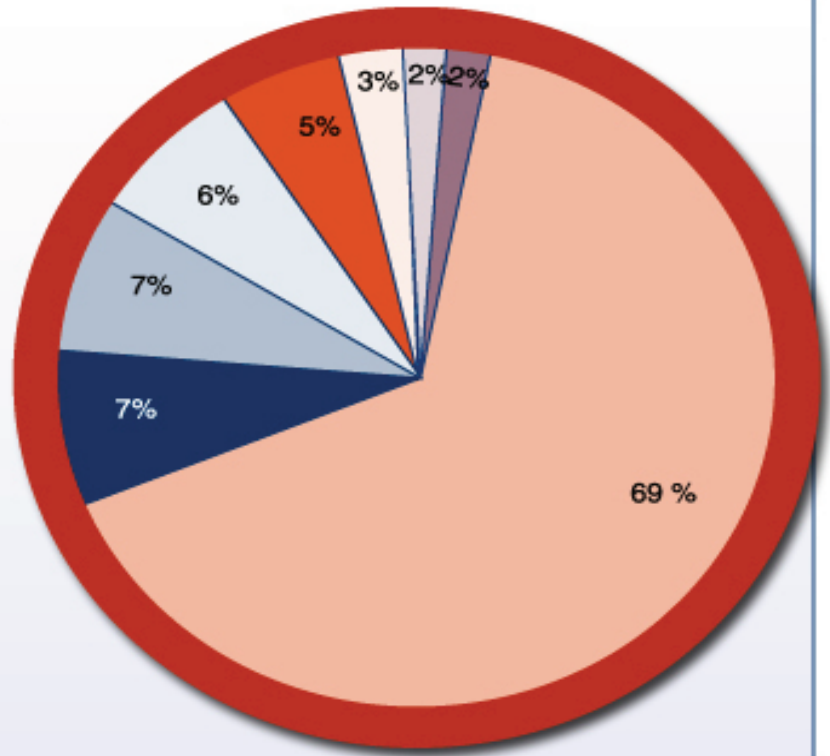
Suomen Akatemian rahoitus oli vuoden 2005 tasolla. EU-rahoitus kasvoi lähes miljoona euroa. Täydentävän rahoituksen osuus yliopiston kokonaismenoista oli 33 %. Yliopisto on tavoitellut noin 35 prosentin osuutta. Toimintamenot ovat kasvaneet täydentävää rahoitusta enemmän.

Kokonaisuudessaan yliopiston menot olivat 161,3 Me. Kasvua oli edelliseen vuoteen verrattuna 4 prosenttia.

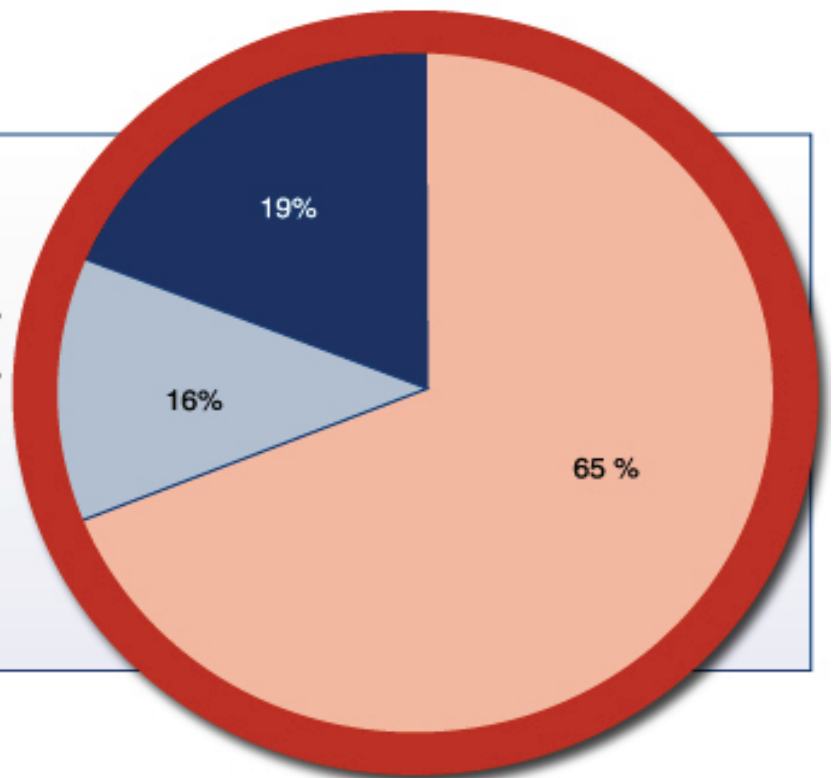
RAHOITUS 2006

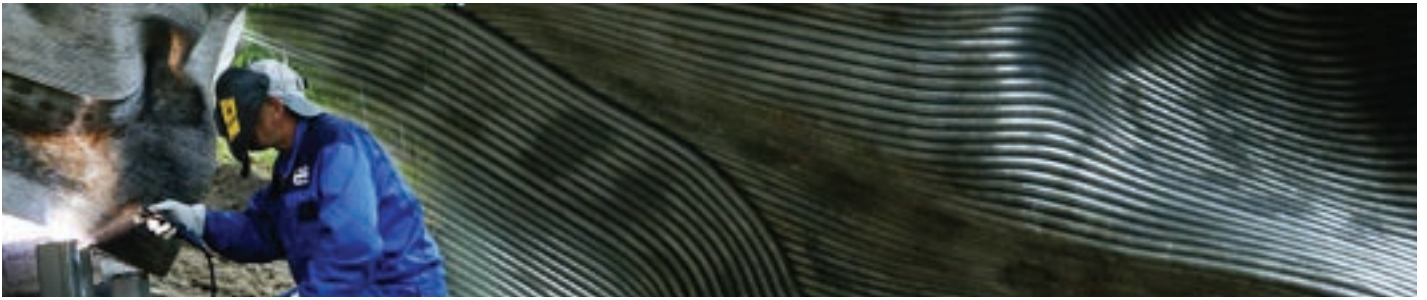
Perusrahoitus	119,4	69 %
Maksullinen palvelutoiminta	11,5	7%
EU-rahoitus	12,2	7%
Suomen Akatemia	10,4	6%
Muu ulkopuolinen rahoitus	8,1	5 %
Muu OPM:n rahoitus	4,9	3 %
Tekes-projektit	3,7	2%
Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan siirtyneet varat	3,0	2%
Yhteensä	173,2 M€	
käytettävissä ollut rahoitus	182,3 M€	
(sis. Normaalikoulun)		

MENOT 2006

Henkilöstömenot	104,9	65 %
Kiinteistömenot	25,0	16 %
Muut menot	31,4	19 %
Yhteensä	161,3 M€	

Vaikuttavuus

Yrittäjyys ja kansainvälistyminen painoaloina

Yliopisto toimii Keski-Suomen, Keski-Pohjanmaan ja Sotkamon alueilla aktiivisesti alueellisessa kehittämisessä erityisesti EU:n alueohjelmia hyödyntäen.

Vuonna 2006 perustettiin Keski-Suomen korkeakoulufoorumi, joka kokoaa korkeakoulujen, niiden keskeisten sidosryhmien sekä työ- ja elinkeinoelämän edustajat strategiseen yhteistyöhön.

Yliopisto on valmistautunut Agenda 2000 -rakennerahastokauden jälkeiseen aikaan kehittämällä kansainvälisen projektiosaamisen tasoa ja verkottumista muihin jäsenmaihiin. Sektoritutkimuslaitosten ja yliopiston välistä yhteistyötä on vahvistettu muun muassa perustamalla sektoritutkimuslaitosten kanssa yhteisiä professuureja. Laajinta yhteistyötä on ollut Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus STAKES:in Jyväskylän alueyksikön, Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa.

Jyväskylän yliopiston fysiikan laitos on kesästä 2006 lähtien ollut tieteellisessä vastuussa Oulun yliopiston hallinnoiman Pyhäsalmen maanalaisen fysiikan tutkimuslaitoksen CUPP:n tutkimustoiminnasta.

Yliopisto koordinoi elokuussa 2006 käynnistynyttä Keski-Suomen liiton tukemaa hanketta, jonka tarkoituksena on lisätä ulkomaisten opiskelijoiden työharjoittelumahdollisuuksia Keski-Suomessa ja samalla tukea alueen työnantajia niiden kansainvälistymispyrkimyksissä. Hankkeessa ovat mukana yliopiston lisäksi Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän ammattiopisto sekä yrityskumppaneita.

Yliopiston hallitus hyväksyi yrittäjyysstrategian toukokuussa 2006 ja myöhemmin syksyllä periaatteet tutkimuslähtöisen yritystoiminnan edistämiseksi. Humanistisen tiedekunnan opiskelijoille tarjottiin työelämäopintoja, joissa yrittäjyys oli yhtenä

painopistealueena. Opettajankoulutuksessa käynnistyi yrittäjyyskasvatusopetuksen kehittäminen. Taloustieteissä yrittäjyyden oppiaineen perusopinnot ovat vapaasti hyödynnettävissä myös muiden oppiaineiden ja tiedekuntien opiskelijoille.

Yliopisto on seurannut työmarkkinoiden kehittymistä ja valmistuneiden sijoittumista työmarkkinoille. Vuonna 2006 tehtiin työllistymisselvitys vuoden 2005 aikana tutkinnon suorittaneiden sijoittumisesta työelämään. Kyselyyn vastanneista 81,1 % oli työelämässä koko- tai osa-aikaisesti. Työttömänä työnhakijana oli kyselyhetkellä 4,5 % vastaajista.

Kansainvälisen kehitystyön maisteriohjelman suosio jatkui

Osallistuminen kansainväliseen kehitystyöhön on osa Jyväskylän yliopiston yhteiskunnallista palvelutehtävää. Kertomusvuonna yliopisto osallistui opetus-, ympäristö- ja e-oppimisen yhteistyöhankkeisiin mm. Etelä-Afrikassa, Keniassa, Jamaikalla, Costa Ricassa, Kosovossa, Bosnia ja Hertsegovinassa sekä Serbia-Montenegrossa. Laajimmat projektit toteutettiin Balkanilla.

Yliopiston kansainvälisen kehitystyön painopistealueena on kansainvälisen osaamisen ja kansainvälisen kehitystyön välisen yhteyden kehittäminen ja tuotteistaminen. Tähän liittyen yliopisto toimi Uni-Pid-verkostossa yhteistyössä suomalaisten yliopistojen, ulkoministeriön ja Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa sijaitsevien avainorganisaatioiden kanssa. Myös Venäjällä käynnistettiin kaksi projektia.

Kansainvälisen kehitystyön maisteriohjelman on alallaan maan ensimmäinen, ja se on osoittautunut erittäin suosituksi. Ohjelmassa opiskelee runsaat 40 opiskelijaa 15 eri maasta. Kansainvälisen kehitystyön professuuri sekä koko maailman kattava opiskelija- ja asiantuntijaverkosto vahvistavat yliopiston asemaa kehitystyön asiantuntijaorganisaationa.